

POLSKA W SCHENGEN

POLSKA W SCHENGEN

Pod redakcją
Mieczysławy Zdanowicz

Temida2
Białystok 2009

© Copyright by Temida 2
Białystok 2009

Rada programowa Wydawnictwa Temida 2:

Leonard Etel, Marian Grzybowski, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski,
Cezary Kosikowski, Adam Lityński, Emil Pływaczewski, Stanisław
Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Halina Świączkowska,
Bogdan Wierzbicki

Redaktor Naukowy wydawnictwa: Halina Świączkowska

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana
w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mecha-
niczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978–83–89620–72–9

Recenzent:

Barbara Mikołajczyk

Opracowanie graficzne i typograficzne:

Katarzyna Frąckiewicz

Projekt okładki:

Jerzy Banasiuk

Redakcja techniczna:

Jerzy Banasiuk

Korekta:

Bogumiła Manciewicz

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy i wsparciu finansowym
Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Spis treści

I

WPLYW ROZSZERZENIA SCHENGEN NA RUCHY MIGRACYJNE

Mieczysława Zdanowicz, Anna Doliwa–Klepacka Zmiany zasad w ruchu osobowym.....	11
Agnieszka Marta Piekutowska Ekonomiczne implikacje przystąpienia do Układu z Schengen.....	21
Bartosz Fieducik Instytucje małego ruchu granicznego	36
Artur Modrzejewski Zmiany w przedmiocie wiz jednolitych w polskiej ustawie o cudzoziemcach.....	50
Rafał Mejsak Implikacje wstąpienia Polski do strefy Schengen w obszarze wtórnych przemieszczeń uchodźców	66

II

NOWE ZADANIA DLA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH

Rafał Rogala Polska w Schengen.....	85
Marek Adamczyk Perspektywy służb granicznych a rozwój strategii zarządzania granicami.....	91
Włodzimierz Gryc Wsparcie ukraińskich służb ochrony granic na drodze prowadzonych reform	108

Adam Bernatowicz	
Praktyki wizowe po przystąpieniu Polski do Schengen na przykładzie Konsulatu Generalnego RP w Grodnie	118
Mariusz Kielec	
Wybrane zagadnienia funkcjonowania polskiej Straży Granicznej w strukturach Schengen – sytuacja po I półroczu.....	124
Andrzej Jakubaszek	
Koncepcja przystosowania SG do pełnej realizacji Układu z Schengen	145
Iveta Adijane	
Działalność Służby Granicznej Republiki Łotwy w kontekście dorobku Schengen	159
Svitlana Zinkevych	
Zarys ogólny przygotowań do implementacji prawa UE do prawa krajowego Ukrainy w zakresie problematyki granicznej.....	172
Mirosława Laszuk	
Zmiany w funkcjonowaniu Służby Celnej po zniesieniu granic wewnętrznych Unii Europejskiej	180

III

KRYMINOLOGICZNE I PRAWNO–KARNE IMPLIKACJE WEJŚCIA POLSKI DO STREFY SCHENGEN

Grażyna B. Szczygieł	
Odpowiedzialność cudzoziemców za przestępstwa popołnione na terytorium Polski	194
Wiesław Pływaczewski	
Relacje pomiędzy zjawiskiem nielegalnej migracji a przestępczością oraz innymi przejawami zachowań patologicznych w różnych ich postaciach	209

Katarzyna Laskowska

Przestępczość cudzoziemców w Polsce w latach 1989–2007
w świetle statystyk policyjnych – skala, dynamika,
prognozy zagrożeń po wejściu do strefy Schengen..... 229

Ewa M. Guzik–Makaruk

Regulacje prawnokarne dotyczące zwalczania
i zapobiegania przestępczości w aspekcie europejskim.....246

Grażyna Kędzierska

Przestępczość na granicy polsko–rosyjskiej przed
i po wejściu Polski do strefy Schengen260

Katarzyna Bagan–Kurluta

Urowadzenie dziecka za granicę
– problem w dyskusji naukowej czy problem do rozwiązania? 269

Magdalena Perkowska

Wybrane aspekty kryminologiczne przestępczości
na wschodniej granicy Polski..... 292

PRZEDMOWA

Dnia 21 grudnia 2007 roku Polska przystąpiła do strefy Schengen. Jest to obszar, na którym została zniesiona kontrola na granicach wewnętrznych, gdzie wprowadzono jednolite zasady kontroli granic zewnętrznych oraz wzory wiz wydawanych cudzoziemcom, podjęto współpracę policyjną i sądową w sprawach karnych, gdzie obowiązuje również System Informacyjny Schengen. Jednak dla jednostek najbardziej widoczną konsekwencją przystąpienia państwa do porozumień z Schengen jest pełne zapewnienie swobodnego przepływu osób oraz ułatwienia przepływu towarów i usług.

Polska droga do Schengen rozpoczęła się już w momencie negocjacji akcesyjnych. Wtedy to stało się jasnym, że Polska będzie musiała wdrożyć cały dorobek prawny Unii Europejskiej, łącznie z *acquis* Schengen. Kluczowym dokumentem, który określał instrumenty i priorytety działań podejmowanych w tym zakresie był Plan działania w zakresie wdrażania dorobku prawnego Schengen w Polsce (Poland – Schengen Action Plan).

Minęło zatem już wystarczająco dużo czasu, aby ocenić konsekwencje przystąpienia Polski do strefy Schengen i taki jest cel niniejszej publikacji. Praca składa się z trzech części. W pierwszej oceniono wpływ rozszerzenia Schengen na ruchy migracyjne, w drugiej zaprezentowano nowe zadania dla instytucji państwowych, w trzeciej zaś wskazano na kryminologiczne i prawnokarne implikacje.

Inspiracją do napisania niniejszej publikacji była Międzynarodowa Konferencja Naukowa Polska w Schengen, zorganizowana przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie oraz International Organization for Migration, która odbyła się w dniach 28–29 października 2008 roku w Kętrzynie. Formuła tego opracowania wychodzi jednak znacznie poza koncepcję materiałów pokonferencyjnych. Autorzy referatów na potrzeby opra-

cowania rozwinęli i zaktualizowali swoje wystąpienia, zaproszono też dodatkowo kilku Autorów.

Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do powstania niniejszej publikacji.

Mieczysława Zdanowicz